Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	8Co/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8720201033
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eduard Valenčin
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2025:8720201033.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD., v právnej veci žalobcov: v 1. rade: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., v 2. rade: E. B., F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., obaja právne zastúpení: Advokátska kancelária Hudzík & Partners s.r.o., so sídlom Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 654, proti žalovanému: Nemocnica Poprad a.s., so sídlom Banícka 803/28, 058 01 Poprad, IČO: 36 513 458, právne zastúpený: Advokátska kancelária BELLAN & Partners, s.r.o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 52 934 969, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 21C/14/202-330 zo dňa 27.09.2023 takto

r o z h o d o l :

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie takto:

I. Žalovaný je povinný zaslať žalobcom na adresu ich trvalého pobytu, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, list v tomto znení:
Vážení pán A. B. a pani E. G.,
v dňoch 03.04.2017 až 04.04.2017 sme poskytovali na základe zákona č. 576/2004 Z.z. zdravotnú starostlivosť E. G. v súvislosti s jej tehotenstvom. Zo strany Nemocnice Poprad, a.s., Banícka 803/28, 058 45 Poprad, došlo pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k porušeniu ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, za čo sa E. G. a A. B., rodičom dnes už nebohého A. B. ml., ospravedlňujeme.

II. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 10.000 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

III. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 10.000 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

IV. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

V. p r i z n á v a žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že žalobu zamietol (I. výrok) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).
V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že žalobcovia sa žalobou súdu doručenou dňa 03.04.2020 domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaslať žalobcom na adresu ich trvalého pobytu

list v znení, tak ako je to uvedené vo výroku I. tohto rozsudku. Druhým žalobným návrhom žiadali zaviazať žalovaného na zaplatenie žalobcovi v 1./ rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur a žalobkyni v 2./ rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur a nahradiť trovy konania.
Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) zistil, že v danom prípade diagnostické a liečebné postupy na gynekologicko-pôrodníckom oddelení žalovaného počas pôrodu neboli u žalobkyne v 2. rade realizované správne a včas, a zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, čím došlo k porušeniu § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. V dôsledku tohto nesprávneho postupu žalovaného vznikla žalobcom ujma spočívajúca v absencii riadneho rodinného života s maloletým dieťaťom a jeho postupného a riadneho vývoja. Žalobcovia poukázali na to, že povinnosťou každého zdravotníckeho zariadenia je poskytovať zdravotnú starostlivosť v súlade so súčasnými dostupnými poznatkami lekárskej vedy, t.j. lege artis. Žalovaný mal na základe predpôrodných vyšetrení objektívnu vedomosť o tom, že najvhodnejší zdravotnícky postup pôrodu je práve cisársky rez a za týmto účelom matka podstúpila príslušné zdravotnícke vyšetrenia. Neposkytnutím zdravotnej starostlivosti lege artis žalovaný zasiahol do práva žalobcov na ich súkromie, pretože navždy stratili možnosť viesť plnohodnotný rodinný a súkromný život s dnes už nebohým synom. Daná situácia u žalobcov aj s odstupom času vyvoláva pocity úzkosti, smútku, šoku a zúfalstva. Tým, že žalovaný riadne nevykonal všetky potrebné vyšetrenia a monitorovania, konal protiprávne a spôsobil ťažké poškodenie zdravia dieťaťa, v dôsledku ktorého neskôr aj zomrelo.
Žalovaný sa k žalobe vyjadril tak, že počas pôrodu nijako nepochybil a postupoval lege artis, čím nedošlo k jeho protiprávnemu konaniu, z ktorého by vznikla jeho prípadná zodpovednosť za škodu. Protokol ÚDZS bol vyhotovený len na základe tzv. výkonu dohľadu na diaľku, t.j. formálnym posúdením zdravotnej dokumentácie dnes už nebohého dieťaťa „ex post“.
Žalobcovia v rámci repliky poukázali na to, že na príkaz orgánov činných v trestnom konaní bola vykonaná súdna pitva neb. dieťaťa, pričom znalci z odboru súdneho lekárska H. I. a H. E. preukázali, že poškodenie zdravia dieťaťa vyústené do následného úmrtia, bolo spôsobené obojstranným lalôčikovým zápalom pľúc, po predchádzajúcom ťažkom poškodení mozgu, z nedostatku kyslíka pri dusení sa bezprostredne pred pôrodom a počas pôrodu.
Žalovaný v duplike poukázal na to, že osobu znalca D. H. J. K. považuje za vopred zaujatého, pretože tento bol prizvaný ako odborný konzultant v rámci dohľadu ÚDZS v tejto veci, pričom je vysoko nepravdepodobné, aby rovnaká osoba – odborný konzultant pri dohľade ÚDZS v r. 2017 a znalec v súdnom konaní v r. 2021 dospel k iným záverom. K namietanému nesprávnemu postupu žalovaného pri monitoringu matky – plodu uviedol žalovaný, že počas II. doby pôrodnej to zisťoval auskultáciou a rozhodnutie o zmene spôsobu pôrodu cisárskym rezom nebolo medicínsky indikované. Rovnako poukázal na to, že bolo objektívne nemožné zistiť „absenciu rezervy plodu“. Žalovaný poukázal taktiež na to, že v trestnom konaní bol vypracovaný znalecký posudok, ktorý považuje za nezávislý, a ktorý bol realizovaný na základe uznesenia vyšetrovateľa, pričom na výber znalca nemal žalovaný žiaden vplyv.

2. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca v 1./ rade na pojednávaní dňa 10.02.2022 uviedol, že v nemocnici sa ich po neúspešnom pôrode opýtali, či si chcú syna zobrať domov, alebo či ho chcú dať do ústavu. S tým nesúhlasili, chceli mu pomôcť. Vtedy začal kolobeh, kde denno-denne chodili na vyšetrenia, rehabilitácie a cvičili. Od začiatku mal prognózu, že nikdy nebude papať, hýbať sa a nebude vnímať. Čo bolo pre nich podstatné, rehabilitáciou, liečbou boli isté pokroky, ktoré ich viedli naďalej. Neskôr začal trošku papať s fľašky, kŕmili ho sondou, museli ho vážiť, aby ho vedeli sondovať. Denno-denne mali niečo, vybavili mu hyperbarickú komoru v Košiciach, ktorú absolvovali 100 krát. Každé ráno išli do Košíc, bol v komore pod tlakom kyslíka, čím sa zastavilo odumieranie buniek mozgu, pričom až neskôr to malo efekt pomoci. Nič horšie nezažili, ako vidieť vlastného syna v truhle. Bolo to veľmi ťažké. Žalobca pracoval pri bratovi v servise, už počas liečby nemohol pracovať, už to potom nezvládal, preto skončil pracovný pomer. Manželka bola na tom veľmi zle, chodila aj ku psychologičke, na začiatok jej dala aj tabletky na ukľudnenie, spanie. Nejakú dobu fungovali na liekoch. Bolo ťažké dostať sa z toho, a aj stále je. Žalobca polroka nepracoval nikde, bol nezamestnaný, nemohli sa opustiť, keďže majú rodičov, rodinu, manželka išla skôr do práce, bolo to pre ňu ťažké, ale prišla na iné myšlienky. Doma bol dlhšie a potom nastúpil do práce, prišli iné myšlienky a bolo to jednoduchšie. K malému chodia pravidelne aspoň zapáliť sviečku. Tri roky sa neodhodlali na nič, po 3 rokoch sa rozhodli vziať sa, mali svadbu, bol to impulz v pokračovaní života. Po svadbe síce ťažko, ale nabrali odvahu na druhé bábätko, čo sa im podarilo, majú syna, pričom to bol znova veľký strach. Zazmluvnili si lekára, báli sa ísť do Popradu, manželkin gynekológ je H. L., im dal pomocnú ruku, manželka rodila sekciou a bola to jediná dôvera, ktorú mali u lekára. Pomohol manželke a synovi pri pôrode.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že z Protokolu č. XXX/XXXX Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o vykonanom dohľade na diaľku boli zistené tieto nedostatky:
1.nesprávne rozhodnutie lekára neriešiť pri zájdenej bránke, spornej progresii hlavičky v pôrodných cestách a hypoxii plodu ukončenie pôrodu cisárskym rezom, alebo per forcipem.
2.absencia monitorovania stavu plodu ku koncu prvej a počas celej druhej doby pôrodnej pri zaznamenanej alterácii oziev plodu.
Z tohto protokolu vyplýva, že o 20,45 hod. bol službukonajúcim lekárom správne vyhodnotený stav ohrozenia plodu – pôrod neprogredoval a poklesli ozvy plodu a bola správne privolaná operačná pohotovosť. Napriek tomu, že pacientka bola počas I. doby pôrodnej intenzívne a správne monitorovaná, ku koncu I. doby pôrodnej a počas celej II. doby pôrodnej absentuje objektívne monitorovanie stavu plodu. Posledný CTG záznam bol so začiatkom o 20,08 hod. a ukončený o 20,29 hod. t.j. 47 minút pred pôrodom. Samotné rozhodnutie lekára - operačnej pohotovosti, neriešiť pri zájdenej bránke, spornej progresii hlavičky v pôrodných cestách a hypoxii plodu ukončenie pôrodu cisárskym rezom, bolo neadekvátne a nesprávne o to viac, že nemal objektívny dôkaz o stave plodu a jeho intrapartálnom ohrození.

4. Zo zápisnice ÚDZS o prerokovaní námietok zo dňa 11.10.2017 súd prvej inštancie zistil, že žalovaný, nakoľko chýbali varovné signály z CTG záznamov z I. doby pôrodnej, predpokladal zvyčajnú rezervu plodu a podporil kontrakčnú činnosť podaním oxytocínu, napriek ľahkej bradykardii (100-120/min.). Následne nastali silnejšie kontrakcie, ozvy plodu boli 110/min., na základe čoho žalovaný považoval sekciu za neindikovanú. Hlavička progredovala, keď bola v šírine, nastal pokles oziev plodu (70 – 80/ min.), ale rýchlo došlo k náprave po inhalácii kyslíkom pacientkou na hodnoty 100-120/min. Žalovaný v tomto prípade udával indikáciu sekcie za nevhodnú, nie nemožnú, a to z časového hľadiska, t.j. času do porodenia plodu. Žalovaný zároveň uviedol, že stav plodu po pôrode všetkých prekvapil, pretože sa jednalo zdatné dieťa o hmotnosti 3 710 gramov, kedy sa zvyčajne plod po ošetrení novorodenca zotaví. Preto je žalovaný toho názoru, že v tomto prípade došlo k zlyhaniu cirkulácie plodu, zrejme z dôvodu nedostatočnej rezervy, čo však monitorovanie plodu vôbec nesignalizovalo. V súvislosti s neexistenciou záznamov monitorovania oziev žalovaný uviedol, že toto bolo vykonávané, len nebolo zaznamenané.
Z oznámenia ÚDZS o výsledku prešetrenia podnetu zo dňa 13.10.2017 vyplýva, že úrad sa pri posudzovaní námietok žalovaného plne stotožňuje s názorom konzultanta, ktorý vo svojom odbornom stanovisku uviedol, že ak nepostupuje hlavička na úrovni začiatku pôrodných ciest, pri zájdenej bránke, to signalizuje abnormalitu pôrodného mechanizmu a možnú komplikáciu priebehu pôrodu, s nutnosťou pripraviť sa na ukončenie pôrodu sekciou. Rozhodnutie lekára – operačnej pohotovosti neriešiť ukončenie pôrodu cisárskym rezom alebo per forcipem, bolo neadekvátne a nesprávne o to viac, že poskytovateľ nemal objektívny dôkaz o stave plodu a jeho intrapartálnom ohrození. Z tohto oznámenia úradu taktiež vyplýva, že zaznamenávanie oziev plodu, či už stetoskopom alebo prenosným CTG prístrojom nie je rovnocenné s kontinuálnym monitorovaním so záznamom, na ktorom je možné každú odchýlku od normy ihneď detekovať, teda má vyššiu výpovednú hodnotu. ÚDZS preto opätovne konštatoval, že diagnostické a liečebné postupy na gynekologicko-pôrodníckom oddelení poskytovateľa počas pôrodu neboli u pacientky realizované správne a včas, a teda zdravotná starostlivosť pacientke nebola poskytnutá správne.

5. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že pre účely trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok znaleckou organizáciou G., z ktorého vyplýva, že postup žalovaného bol v danom prípade lege artis a aj keď počas II. doby pôrodnej boli sledované ozvy plody iba auskultáciou a nie elektronický monitorovaním, tak tento postup je prípustný a je hodnotený rovnako ako „lege artis“. Pri vedení pôrodu nezistila znalecká organizácia odborné medicínske pochybenie, ktorý by jednoznačne bolo možné príčinne spojiť so vzniknutou ujmou na zdraví maloletého A. B.. Vedenie pôrodu možno hodnotiť ako správne, teda „lege artis“.

6. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že žalobcovia súdu predložili znalecký posudok č. 1/2021 znalca D. H. A. J., K., ktorý v tomto posudku, okrem iného konštatoval, že zdravotná starostlivosť a vedenie pôrodu u žalobkyne v 2. rade, tak ako ich podrobne analyzoval, bola v úvode jednoznačne realizovaná v dostatočnom rozsahu a správne. Bola včas zahájená preindukcia a následná indukcia pôrodu, monitorovaný, aj keď nedostatočne, stav rodičky a plodu, a to až do konca I. doby pôrodnej. Avšak starostlivosť v závere I. a počas II. doby pôrodnej nebola realizovaná primerane a adekvátne, nebol využitý dostatočne a správne diagnostický a terapeutický postup v záujme zachovania zdravia

a života rodičky a plodu a postup dohliadaného subjektu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti je nutné hodnotiť ako postup „non lege artis“, tak ako je definovaný v zákona č. 576/2004 Z.z.
Znalec uviedol, že počas prenatálneho vývoja plodu a prenatálnej starostlivosti boli realizované zákonom stanovené vyšetrenia, ktorých výsledky boli fyziologické. Je preto možné s vysokou pravdepodobnosťou hraničiacou takmer s istotou predpokladať, že nebolo možné počas prenatálneho vývoja plodu objektívne predvídať „absenciu rezervy plodu“, nakoľko tomu žiadne objektívne, fyzikálne, ani laboratórne parametre a vyšetrenia nesvedčili a rezervy plodu sa vyčerpali pravdepodobne až počas indukcie pôrodu, ako aj samotného pôrodu. Táto skutočnosť sa ale vzhľadom k potermínovej tehotnosti a indukcii pôrodu dala predpokladať, resp. bolo s ňou potrebné rátať počas samotného pôrodu, k čomu malo prispieť aj zistenie zeleno skladnej plodovej vody pri pretrhnutí vaku blán 4 hodiny pred pôrodom. Preto bolo nutné zabezpečiť adekvátne monitorovanie a hodnotenie stavu plodu počas pôrodu, t.j. kontinuálne monitorovanie počas I. a II. doby pôrodnej a vyšetrenie metabolického a acidobázického stavu plodu pri objavení sa známok hypoxie.
Konštatovanie, že „plod nemal rezervu“, znamená teda vyčerpanie kompenzačných mechanizmov, ktorými plod zabezpečuje svoje metabolické a respiračné nároky počas tehotnosti, ale najmä počas pôrodu, a preto nedokáže na záťaž adekvátne reagovať. Ohrozené sú najmä plody s prenášaním a plody u viacplodovej tehotnosti. Pri pretrvávaní stavu dlhšiu dobu, alebo opakovane, môže dôjsť a dochádza najprv k reverzbilinému (zvratnému) a neskôr ireverzibilnému (nezvratnému) poškodeniu plodu, a to najmä orgánov a tkanív, ktoré sú najviac citlivé na nedostatok kyslíka a živín, resp. odstránenie CO2 a splodín metabolizmu, čo je mozog, srdce a žľazy s vnútornou sekréciou. V extrémnych prípadoch môže skončiť aj poškodením s trvalými následkami, ako napr. DMO (detská mozgová obrna), či úmrtím plodu počas tehotnosti, pôrodu, resp. po pôrode.

7. Súd prvej inštancie v súvislosti s hodnotením dôkazov poukázal na to, že z § 185 CSP vyplýva princíp formálnej pravdy, ktorou sa rozumie to, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Uviedol, že v tomto konaní disponoval týmito zásadnými listinnými dôkazmi: 1. Protokol ÚDZS č. XXX/XXXX, 2. Znalecký posudok č. XXX/XXXX spoločnosti G., 3. súkromný Znalecký posudok č. X/XXXX vyhotovený D. H. J., K. a 4. Znalecký posudok č. X/XXXX M. N. X/XXXX H. I. a H. E..
Ohľadom protokolu ÚDZS uviedol, že na tento dôkaz neprihliadol z dôvodu, že bol vyhotovený na základe tzv. výkonu dohľadu na diaľku, t.j. formálnym posúdením zdravotnej dokumentácie, ktorá spočíva v tom, že úrad nevychádzal z tak rozsiahleho preskúmavania, ako sa vychádza pri znaleckom dokazovaní, pričom súd je toho názoru, že je neakceptovateľné a vylúčené, aby pri ustálení otázky, či zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti došlo k pochybeniu na úseku poskytovania zdravotnej starostlivosti, bola aplikovaná a realizovaná tzv. „ex post analýza“.
Ďalším dôkazným prostriedkom, na základe ktorého bol vylúčený nesprávny postup pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti bol znalecký posudok č. 231/2020 vypracovaný na účely trestného konania, z ktorého vyplynulo, že postup žalovaného bol „lege artis“.
Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že ďalším listinným dôkazom bol žalobcami predložený súkromný znalecký posudok č. X/XXXX D. H. J., K. pre iné konanie vedené Okresným súdom Poprad. V súvislosti s týmto posudkom súd uviedol, že vzhľadom na jeho rozsiahlosť a vyslovené závery je v zhode so znaleckým posudkom č. XXX/XXXX na postup „lege artis“, až na spornú etapu postupov spočívajúcich v úkonoch – konca I. doby pôrodnej a celej II. doby pôrodnej, kde bol vyslovený opačný záver.
Za daného dôkazného stavu, pri existencii dvoch protichodných znaleckých posudkov v zásadných otázkach, kde bol rozdielne hodnotený postup zdravotníka v závere I. doby pôrodnej a počas celej II. doby pôrodnej, kde nepostačovalo monitorovanie oziev plodu iba auskultáciou, podľa názoru prof. Višňovského (ale bol potrebný CTG záznam), ale naopak, podľa názoru znaleckej organizácie, bolo monitorovanie postačujúce, vzhľadom na priebeh oziev plodu, podľa toho kde sa plod v danom čase nachádzal a ako postupoval, a pri nenavrhnutí kontrolného znaleckého posudku napr. ústavom, sa súd prvej inštancie priklonil k znaleckému posudku č. XXX/XXXX vypracovaného Inštitútom forenzných expertíz s.r.o.. Tento posudok považoval za objektívnejší v tom smere, že nebol pri zadávaní znaleckého posudku známy, predpokladaný záver v prospech jednej zo strán sporu spočívajúci v poskytnutí zdravotnej starostlivosti ,,lege artis“ alebo ,, non lege artis“.
Vo vzťahu k danej procesnej dôkaznej situácii, súd nebol oprávnený iniciatívne nariaďovať ďalšie dokazovanie, ako to kedysi upravoval Občiansky sú súdny poriadok. Výber znalca D. H. J. s predpokladaným záverom o postupe ,,non lege artis“ ako znelo jeho vyjadrenie ako odborného konzultanta v Protokole UDZS, o čom mali vedomosť žalobcovia, na základe ktorých podnetu sa správne konanie začalo, považoval súd prvej inštancie za účelový. Žalobcovia neboli obmedzení vo výbere

počtu znalcov pôsobiacich v SR v danom odbore zdravotníctvo, odvetvie gynekológia a pôrodníctvo, pre unesenie dôkazného bremena za daného stavu (kde stáli proti sebe dva protichodné znalecké posudky).

8. Pri prijatí právneho názoru v súvislosti s listinným dôkazom znaleckým posudkom č. 231/2020 vyhotoveným Znaleckou organizáciou, v odbore zdravotníctvo a farmácia, Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., mal súd prvej inštancie za to, že nebol splnený predpoklad vzniku zodpovednosti žalovaného spočívajúci v protiprávnom konaní. Keďže súd konštatoval, že nedošlo k protiprávnemu konaniu žalovaného, bolo nadbytočné zaoberať sa príčinnou súvislosťou medzi protiprávnym konaním, ktoré nie je dané vo veci a vzniknutou škodou na strane žalobcov, teda nemal dôvod v tomto štádiu dokazovania hodnotiť znalecký posudok č. X/XXXX M. N. X/XXXX vypravovaným H. E. H. I., pri konštatovaní, že nebola preukázaná prvá podmienka v zmysle hypotézy právnej normy § 420 OZ. K posudzovaniu uvedeného dôkazného prostriedku by súd pristúpil až pri posudzovaní príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného a spôsobenej škody (kde bolo konštatované, že dieťa zomrelo na následky pôrodu, avšak nie na súdom konštatovaného „non lege artis“).
Z vyššie uvedených dôvodov, súd prvej inštancie zamietol žalobu, pre neunesenie dôkazného bremena žalobcami, spočívajúceho v preukázaní nesprávneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti žalovaným, za existencie dvoch protichodných znaleckých posudkov, ktoré majú rovnakú dôkaznú silu. V konaní nebol preukázaný samotný základ žalobcami uplatnených nárokov, a teda vznik zodpovednosti žalovaného a keďže bolo v konaní preukázané, že nedošlo k protiprávnemu konaniu zo strany žalovaného, týmto konaním nemohlo dôjsť ani k zásahu do osobnostných práv žalobcov.
O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že nepriznal trovy konania úspešnému žalovanému vzhľadom na to, že žalobcovia podávali žalobu na základe výsledkov oznámenia ÚDZS a až na základe následných znaleckých dokazovaní bolo možné vyvodiť závery o opodstatnenosti, resp. neopodstatnenosti uplatneného nároku. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že žalobcovia boli v konaní právne zastúpení, pretože výsledky medicínskych záverov a ich hodnotenie presahujú odborný rámec právneho zastúpenia. Uloženie povinnosti nahradiť trovy konania žalobcom by znamenalo neprimeranú tvrdosť voči žalobcom. Súd prvej inštancie považoval vyššie uvedené dôvody za dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Poukázali na to, že žalovaný počas svojho výsluchu účelovo zatajoval existenciu vážneho pochybenia, za ktoré mu bola uložená peňažná sankcia, a ktorú dobrovoľne zaplatil, pričom dovtedy skrytá existencia tohto dôkazu nemôže byť v neprospech žalobcov. Uviedol, že rozhodnutie ÚDZS č.k. B. XXX/XXXXX/XXXX/F. zo dňa 13.03.2019 nebolo žiadnemu zo žalobcov nikdy doručené. V súvislosti so znaleckými posudkami žalobcovia uviedli, že napriek tomu, že súd mal k dispozícii tri dôkazy obsahujúce označenie znalecký posudok, tak iba znalecký posudok č. X/XXXX H. A. J., K., ktorý bol predložený spolu so žalobou, má parametre znaleckého posudku. V súvislosti so znaleckým posudkom spoločnosti forensic.sk č. XXX/XXXX žalobcovia uviedli, že tento sa obmedzuje iba na trestnoprávnu rovinu a v žiadnej svojej časti neuvádza, prečo vopred predpokladaná sekcia bola službukonajúcim lekárom žalovaného „nahradená“ postupom pôrodu cez pôrodné cesty, navyše bez neustáleho monitorovania plodu napriek tomu, že na to boli dôvodné predpoklady (posttermínová resp. prenášaná gravidita, zelená plodová voda, praktická nemožnosť spustiť pôrod viac ako 36 hodín a pod.). Žalobcovia poukázali na to, že súd prvej inštancie znalecký posudok č. X/XXXX odmietol ako účelový a znalecké posudky č. X/XXXX M. X/XXXX ani neposudzoval. Za správne považoval iba závery listinného dôkazu č. XXX/XXXX, ktorý bol zameraný na preukázanie trestnoprávnej zodpovednosti.
Žalobcovia zároveň poukázali na to, že napriek pripojenému spisu Okresného súdu Poprad sp.zn. 12C/16/2019, ktorým, v konaní s rovnakým právnym základom, bolo rozhodnuté legitímnym rozsudkom, že žaloba je dôvodná, súd prvej inštancie v tomto konaní rozhodol presne opačne a žalobu zamietol. V súvislosti s predvídateľnosťou súdneho rozhodnutia v tomto konaní žalobcovia poukázali na to, že medzitýmny rozsudok v konaní 12C/16/2019 bol potvrdený odvolacím súdom v konaní sp.zn. 20Co/60/2022. Súd prvej inštancie v tejto veci mal poznať svoju rozhodovaciu právomoc, pričom v tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017.
V súvislosti so znaleckým posudkom vypravovaným v trestnom konaní žalobcovia poukázali na to, že vychádzajúc z princípov trestného konania ustanovujúcich základný predpoklad, nie je každé protiprávne konanie považované za trestný čin, ale zúžene povedané, za trestný čin sa považuje iba také protiprávne konanie, ktoré napĺňa skutkovú podstatu niektorého trestného činu.
Žalobcovia zároveň vyjadrili nesúhlas s tvrdením súdu prvej inštancie, že „stáli proti sebe dva protichodné znalecké posudky“, nakoľko znalec J. vo svojom znaleckom posudku zodpovedal aj také

oblasti dotknutej problematiky, ktoré znalecká organizácia forensic.sk neskúmala, čo však nemôže byť na neprospech žalobcov. Zároveň žalobcovia poukázali na to, že existuje ďalší listinný dôkaz, a to znalecký posudok H. E. a H. I., z ktorého okrem iného vyplýva, že smrť maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX nastala v dôsledku obojstranného lalôčikového zápalu pľúc pri chronických zmenách na pľúcach, čo je v príčinnej súvislosti s predchádzajúcim poškodením mozgu vzniknutým pri nedostatku kyslíku pri dusení sa bezprostredne pred a počas pôrodu. V tejto súvislosti žalobcovia poukázali na to, že žalovaný tento relevantný dôkaz nikdy nespochybnil, ani nenamietal.
V súvislosti s námietkou účelovosti výberu znalca žalobcami, títo poukázali na to, že žalovaný žiaden iný posudok nepredložil, uspokojil sa iba s listinným dôkazom, ktorý vzišiel z trestného konania, čím pre unesenie svojej časti dôkazného bremena opomenul svoju povinnosť vyvrátiť jednoznačné dôkazy v podobe najmenej dvoch iných dôkazov, a to znaleckého posudku č. X/XXXX H. J. a listinného dôkazu – znaleckého posudku H. E. a H. I.. Ohľadom znaleckého posudku spoločnosti G., ktorý je iba listinným dôkazom žalobcovia uviedli, že ním boli zodpovedané iba čiastočne okolnosti súvisiace s pôrodom žalobkyne v 2. rade, avšak so zameraním na trestné konanie a ním súvisiacu prípadnú trestnoprávnu zodpovednosť. Uviedli, že pre civilné konanie, vrátane konania o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy je dôležité uvažovať o objektívnej zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, kde sa nepreukazuje zavinenie.
V súvislosti so zodpovednosťou žalovaného žalobcovia poukázali na ust. § 193, veta druhá CSP a riadne preukázaný správny delikt žalovaného súvisiaci s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, za čo mu bola uložená peňažná sankcia – pokuta, pričom rozhodnutie o uložení sankcie nebolo napadnuté akoukoľvek žalobou, preto neexistujú žiadne pochybnosti o spáchaní správneho deliktu žalovaným dňa 04.04.2017.
V súvislosti s týmto spáchaným správnym deliktom žalobcovia konštatovali, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávnych skutkových zistení, keď konštatoval absenciu porušenia právnej povinnosti žalovaným a na tomto základe žalobu zamietol.
Vzhľadom na uvedené žalobcovia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Zároveň si uplatnili nárok na náhradu trov konania.

10. Žalovaný k odvolaniu žalobcov uviedol, že bolo ich povinnosťou označiť a predložiť všetky dôkazy, pričom žalobcovia mali vedomosť o tom, že ÚDZS vedie konanie na základe ich podnetu a nič im nebránilo označiť dôkazy v konaní pred súdom prvej inštancie a vyžiadať si cestou súdu rozhodnutie o správnom delikte.
Z vykonaného dokazovania má žalovaný za to, že postup zdravotníkov v danom mieste, čase, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu (nemožnosť zistenia dostatočnej rezervy plodu; u pacientky nebola počas tehotnosti v rámci prenatálnej starostlivosti diagnostikovaná závažnejšia odchýlka od fyziologického priebehu tehotnosti ani zo strany matky, ani zo strany plodu; počas pôrodu chýbali varované signály z CTG záznamov, predpoklad zvyčajnej rezervy plodu, po podpore kontraktačnej činnosti nástup silnejších kontrakcií a zosilnenie oziev plodu, po ich poklese o inhalácii kyslíka ich opätovný vzostup) bol správny. Z časového hľadiska na všetky úkony v súvislosti s realizáciou sekcie bol predpokladaný dlhší čas, ako pri spontánnom pôrode a naloženie klieští môže spôsobiť traumu mozgu. Úvahy týkajúce sa iných alternatív priebehu pôrodu cisárskym rezom príp. použitím klieští by bol pre matku a dieťa rizikový, a to s poukazom na možné následky. Ošetrujúci personál za daných okolností s poukazom na všetky skutočnosti, ku ktorým pri pôrode prišlo konal rýchlo a spôsobom, aby po vyhodnotení možných rizík s prihliadnutím na sekundové zmeny v procese ochránil matku a dieťa. Žalovaný má za to, že ak plod nemal vytvorenú dostatočnú rezervu a tú nebolo možné zistiť v prenatálnom vývoji a fyziológia sa nijako nevymykala štandardným jedincom, nemal dôvod zaujať iný postup. K možným teoretickým situáciám, ak by sa ošetrujúci personál rozhodol v danej situácii pristúpiť k iným spôsobom pôrodu (cisársky rez, kliešte) je vyšší predpoklad, že pre plod a matku by nastali aj vyššie riziká (trauma mozgu pri použití klieští a príprava operačného výkonu pre cisársky rez, čo by zvýšilo čas pôrodu, kde dieťa už nemalo, ako sa neskôr zistilo vytvorené dostatočné rezervy), a žaloba žalobcov by potom s najväčšou pravdepodobnosťou neznela za pôrod tak, ako prebehol, ale za použitie klieští alebo pôrod cisárskym rezom. Žalovaný uviedol, že ošetrujúci personál v danom prípade nepochybil, nakoľko sa rozhodoval v danom čase rýchlo, správne s prihliadnutím na vývoj situácie a tak, aby ochránil matku a dieťa. Zlyhanie cirkulácie plodu, zrejme z dôvodu nedostatočnej rezervy, a absencia možnosti uvedené zistiť, je stavom, za ktorý zdravotnícky personál, a teda ani žalovaný nezodpovedá, ide o peripartálnu komplikáciu. Poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd

odvolanie žalobcov ako nedôvodné zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. V rámci odvolacej repliky a dupliky strany sporu zotrvali na svojich vyjadreniach.

12. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. - Civilný sporový poriadok (CSP), po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobcov podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, pri viazanosti dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), z dôvodu potreby doplnenia a zopakovania nariadil vo veci pojednávanie (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

13. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie a doplneného dokazovania vykonaného odvolacím súdom, mal odvolací súd za nepochybne preukázané, že ÚDZS v predmetnej veci zistil nedostatky pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, tak ako sú tieto závery uvedené v Protokole č. 532/2017 zo dňa 18.07.2017, čím došlo k porušeniu § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, a teda postupu „non lege artis“ zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (žalovaného). Tieto závery boli potvrdené aj po námietkach žalovaného prezentovaných lekármi, ktorí poskytovali v danom prípade konkrétnu zdravotnú starostlivosť (H. O. a H. P., primár gynekologicko-pôrodníckeho oddelenia).

15. Súd prvej inštancie zhrnul aké dôkazy mal k dispozícii a ako tieto dôkazy vyhodnotil. Na citovaný protokol ÚDZS neprihliadol z dôvodu, že sa jedná o protokol o vykonanom dohľade na diaľku, čo podľa jeho názoru znamená iba formálne posúdenie zdravotnej dokumentácie. Odvolací súd sa s takýmto konštatovaním nestotožňuje, pričom súd prvej inštancie ani exaktne neuviedol z akých konkrétnych dôvodov neprihliadal na tento dôkaz a taktiež napr. neuviedol, či ostatné dôkazy predložené v tomto konaní nevykazujú také isté parametre, a teda že boli taktiež vypracované iba na základe dostupnej zdravotnej dokumentácie („na diaľku“).

16. Súd prvej inštancie v tomto konaní, podľa názoru odvolacieho súdu, nekriticky preferoval znalecký posudok znaleckej organizácie G. N. XXX/XXXX, ktorý, ako správne poukázali žalobcovia, bol vypracovaný za účelom posúdenia trestnoprávnej zodpovednosti a v tomto konaní môže byť posudzovaný iba ako listinný dôkaz. Súd prvej inštancie uviedol, že z tohto dôkazu vyplýva, že aj keď v predmetnej veci absentuje dokumentácia týkajúca sa sledovania oziev plodu počas II. doby pôrodnej, tak táto bola vykonávaná iba auskultáciou a nie elektronickým monitorovaním, čo je ale prípustné a je to možné hodnotiť ako postup „lege artis“. Zo záverov tohto znaleckého posudku však nevyplýva žiadne stanovisko ku skutočnosti prečo pri zájdenej bránke, spornej progresii hlavičky v pôrodných cestách a hypoxii plodu, nebolo ukončenie pôrodu riešené cisárskym rezom, resp. ako sa znalci vysporiadali napr. so skutočnosťou, že v danom prípade sa jednalo o posttermínovú (prenášanú graviditu), že u rodičky bola zistená zelená plodová voda, a že u nej nemohli spustiť pôrod viac ako 36 hodín.

17. Súd prvej inštancie na druhej strane znalecký posudok D. H. J., K., ktorý bol predložený v tejto veci, vyhodnotil nesprávne iba ako listinný dôkaz a vzhľadom na jeho rozsiahlosť a vyslovené závery ho charakterizoval ako zhodný so znaleckým posudkom č. XXX/XXXX (G.), okrem opačného záveru ohľadom nesprávneho monitorovania konca I. doby pôrodnej a celej II. doby pôrodnej. Zároveň, ale konštatoval, že v prejednávanej veci existujú dva protichodné znalecké posudky v zásadných otázkach (súd prvej inštancie neozrejmil v akých konkrétnych zásadných otázkach, ale pravdepodobne už nie iba v otázke monitorovania pôrodu) a pri nenavrhnutí kontrolného znaleckého posudku napr. ústavom, sa priklonil k znaleckému posudku č. XXX/XXXX, keďže tento posudok považoval za objektívnejší v tom smere, že nebol pri zadávaní znaleckého posudku známy, predpokladaný záver v prospech jednej zo strán sporu, spočívajúci v poskytnutí zdravotnej starostlivosti „lege artis“ alebo „non lege artis“

18. Odvolací súd k tomu uvádza, že hodnotenie jednotlivých znaleckých posudkov predložených v tomto konaní súdom prvej inštancie nepovažuje za relevantné. Znalecký posudok H. J. spĺňa náležitosti § 209 ods. 2 CSP, pričom aj keď bol vyhotovený pre účely iného konania (konanie vedené Okresným súdom Poprad pod sp.zn. 12C/16/2019) a súdu bol predložený až ako príloha repliky žalobcov, spĺňa podľa názoru odvolacieho súdu, náležitosti vyššie citovaného ustanovenia CSP.
Na druhej strane ale znalecké posudky, ktoré boli vypracované v trestnom konaní, t.j. znalecký posudok H. E. a H. I., ako aj znalecký posudok znaleckej organizácie forensic.sk je potrebné hodnotiť ako listinné dôkazy, čo ale samozrejme neznamená, že závery vyplývajúce z týchto posudkov nie sú dôležité pre zistenie skutkového stavu v tejto veci.

19. Za zásadný dôkaz považuje odvolací súd Protokol ÚDZS č. XXX/XXXX so zistenými nedostatkami, tak ako to už bolo uvedené vyššie, teda nesprávne rozhodnutie žalovaného neriešiť za danej situácie ukončenie pôrodu cisárskym rezom alebo per forcipem, ako aj absencia monitorovania stavu plodu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 193 CSP, a to viazanosť súdu rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný správny delikt, pričom žalovaný nerozporoval tvrdenia žalobcov o tom, že za tento delikt bol právoplatne postihnutý sankciou – pokutou vo výške 1.000 eur. Viazanosť súdu týmto rozhodnutím je daná bez ohľadu na výsledok trestného konania, ktoré bolo ukončené jeho zastavením z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, čo ale automaticky neznamená, že u žalovaného nie je daná občianskoprávna zodpovednosť z titulu neoprávneného zásahu (protiprávneho konania).

20. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že znalec H. J. na str. 109 svojho posudku na otázku, či pri zachovaní odbornej starostlivosti bolo možné počas prenatálneho vývoja plodu objektívne predvídať „absenciu rezervy plodu“ uviedol, že počas prenatálneho vývoja plodu a prenatálnej starostlivosti boli realizované zákonom stanovené vyšetrenia, ktorých výsledky boli fyziologické, preto je možné s vysokou pravdepodobnosťou hraničiacou takmer s istotou predpokladať, že nebolo možné počas prenatálneho vývoja plodu objektívne predvídať „absenciu rezervy plodu“, nakoľko tomu žiadne objektívne fyzikálne a ani laboratórne parametre a vyšetrenia nesvedčili a rezervy plodu sa vyčerpali pravdepodobne až počas indukcie pôrodu, ako aj samotného pôrodu. Znalec ale uviedol, že táto skutočnosť sa vzhľadom k postermínovej tehotnosti a indukcii pôrodu dala predpokladať, resp. s ňou bolo treba rátať počas samotného pôrodu, k čomu malo prispieť aj zistenie zeleno skalenej plodovej vody pri pretrhnutí vaku blán 4 hodiny pred pôrodom, a preto bolo nutné zabezpečiť adekvátne monitorovanie a hodnotenie stavu plodu počas celého pôrodu, t.j. kontinuálne monitorovanie počas I. a II. doby pôrodnej a vyšetrenie metabolického a acidobazického stavu plodu pri objavení sa známok hypoxie.
V tejto súvislosti už odvolací súd poukázal na to, že zo záverov znaleckého posudku spoločnosti forensic.sk nevyplýva vysporiadanie sa s týmito skutočnosťami, pričom tento posudok bol vypracovaný výlučne pre účely trestného konania a komplexne nerieši a neodpovedá na všetky otázky týkajúce sa predmetnej veci. Naopak, znalecký posudok H. J. je oveľa komplexnejší a dôsledne rieši všetky skutočnosti a okolnosti danej veci. Preto sa javí hodnotenie tohto posudku súdom prvej inštancie, v podstate výlučne iba z dôvodu naznačovanej „zaujatosti“ znalca, resp. nesprávneho výberu osoby znalca, ako neadekvátne, vzhľadom na sumár dôkazov existujúcich v danej veci. Súd prvej inštancie svoje závery prezentoval výlučne na základe posudku znaleckej organizácie G.. Zistenie ÚDZS vyhodnotil ako formálne, znalecký posudok H. J. ako účelový a na znalecký posudok H. E. a H. I. ani neprihliadal, keďže nebola preukázaná prvá podmienka v zmysle hypotézy právnej normy podľa § 420 Občianskeho zákonníka, teda že nebolo zistené protiprávne konanie spočívajúce v postupe „non lege artis“.

21. Súd prvej inštancie sa skutočnosťou, že v danom prípade bol spáchaný správny delikt nezaoberal a ani túto skutočnosť žiadnym spôsobom nevyhodnotil. Rovnako sa nezaoberal ani existenciou rozhodnutia jeho súdu vo veci sp.zn. 12C/16/2019 zo dňa 18.05.2022, totožných strán sporu, ktorý bol založený na tom istom skutkovom základe, a ktorým súd medzitýmne rozhodol, že žaloba žalobcov na náhradu škody je, čo do základu, dôvodná. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/60/2022 zo dňa 26.10.2023 a nadobudol právoplatnosť dňa 08.01.2024.

22. Čo sa týka súvislosti so spochybnením znaleckého posudku H. J., z dôvodu výberu tohto znalca, tak odvolací súd poukazuje na to, že podstatné je to, že závery obsiahnuté v tomto posudku nevychádzali z osobitného, zámerného úmyslu, teda že nebolo preukázané, aby bol tento posudok tendenčný. Ohľadom skutočnosti, že H. J., ktorý vypracoval znalecký posudok, bol zároveň odborným konzultantom ÚZDS, odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 25Cdo/3967/2019 zo dňa 22.02.2020, ktorého závery sú obsahovo použiteľné aj v tejto veci a z ktorého vyplýva, že samotná skutočnosť, že rovnaký znalec spracoval pre účastníka v minulosti odborné vyjadrenie (aj keď v totožnej veci), nemôže, bez ďalšieho, znamenať jeho vylúčenie z podania znaleckého posudku, pričom využitie znaleckého posudku zaobstarávaného stranou konania je výslovne pripustené platnou právnou úpravou, teda neimplikuje bez ďalšieho, vylúčenie takéhoto znalca. K vylúčeniu znalca môže dôjsť jedine vtedy, keď je evidentné, že jeho vzťah k veci, účastníkom, alebo zástupcom dosahuje takú povahu a intenzitu, že napriek zákonom stanoveným povinnostiam nebude môcť, alebo nebude schopný nezávisle a nestranne vykonať znalecké dokazovanie.

23. Odvolací súd má teda za to, že v prejednávanej veci bolo relevantne preukázané protiprávne konanie žalovaného, teda existuje neoprávnený zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a medzi týmto neoprávneným zásahom a vzniknutou ujmou existuje príčinná súvislosť. Zo znaleckého posudku č. X/XXXX, N. X/XXXX znalcov H. E. a H. I., ktorí vykonali vonkajšiu obhliadku tela neb. mal. A. B. a jeho pitvu, okrem iného vyplýva, že títo znalci na otázku, či poškodenie zdravia, na základe ktorého maloletý zomrel, je v príčinnej súvislosti s okolnosťami pôrodu zo dňa 04.04.2017, uviedli, že rozsiahle poškodenie mozgu vzniklo v dôsledku nedostatku kyslíka pri dusení sa plodu bezprostredne pred a počas pôrodu, pričom pri pitve bol zistený obojstranný lalôčkovitý zápal pľúc, ktorý znalci z medicínskeho hľadiska hodnotili ako život ohrozujúce komplikáciu predchádzajúceho poškodenia mozgu a s tým súvisiaceho chronického poškodenia pľúc. Z uvedeného záveru teda nepochybne vyplýva bezprostredná priama príčinná súvislosť medzi smrťou neb. maloletého a konaním resp. nekonaním žalovaného.
V súvislosti s posúdením príčinnej súvislosti odvolací súd navyše poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 409/2021 zo dňa 14.12.2021, z ktorého okrem iného vyplýva, že preukázanie stopercentnej príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a škodlivým následkom je v takýchto špecifických prípadoch poskytovania zdravotnej starostlivosti neudržateľné. Jednoznačné preukázanie toho, že práve konkrétne konanie, resp. nekonania lekára alebo iného zdravotníckeho pracovníka bolo výlučným predpokladom pre vznik škody, je takmer nemožné a v niektorých prípadoch dokonca vylúčené. Práve pri posudzovaní tejto zložky zodpovednosti za vznik škody je nutné posilniť slabšie postavenie pacienta vo vzťahu ku poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti tým, že nie je nutné stopercentne preukázať predmetnú príčinnú súvislosť a stačí preukázať tzv. stratu šancu, resp. stratu očakávania v tom zmysle, že postupom zdravotníckeho zariadenia, ktorý nebol v súlade s právom, nepochybne došlo ku strate šance, že by bez nesprávneho lekárskeho zásahu bol následok na zdraví pacienta menší, resp. žiadny. Všeobecný súd je v takomto prípade povinný proporcionálne vyvážiť vzájomne asymetrické postavenie týchto subjektov, pretože ináč sú na žalobcu (poškodeného), ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladené neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje presadenie jeho hmotnoprávnych nárokov.

24. Odvolací súd v rámci ním vytýčeného termínu pojednávania zopakoval dokazovanie oboznámení dôkazov, ktoré sú súčasťou spisu, k čomu strany spolu sporu nemali žiadne pripomienky ani námietky. Zároveň vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov.

25. Žalobkyňa v 2/ rade vypovedala, že jej tehotenstvo prebiehalo v poriadku, chodila na pravidelné kontroly. V čase keď jej bol stanovený termín pôrodu nemala kontrakcie. Keď prenášala už 2 týždne bola prijatá do nemocnice na vyvolanie pôrodu. Bolo to 03.04.2017 a keď tam prišla ráno o siedmej, dali jej injekciu na vyvolanie pôrodu. Napriek tomu sa však pôrod nespustil, preto je injekciu dali aj na druhý deň ráno 04.04.2017, ale pôrod sa spustil až večer v tento deň. Uviedla, že celé to považuje za zvláštne,

pretože lekár, ktorý mal službu povedal, že sa tohto pôrodu bojí, preto chcel privolať primára, ktorého ale nevedeli nájsť. Predtým než primár prišiel, prepichli jej plodovú vodu, ktorá bola skalená na zeleno, čo znamená tzv. rozklad vody. Keď prišiel primár mal ruky vo vreckách a prechádzal sa okolo nej, ona tlačila, manžel jej prikladal kyslík a sestrička jej stlačila brucho. Pre ňu to trvalo strašne dlho, pričom primár sa spýtal jej manžela, či by mali urobiť kliešťový pôrod alebo cisárak. Keď konečne porodila, tak je ani nič nepovedali, iba zobrali dieťa a sestrička povedala, že nemusia platiť za sprievodnú osobu, teda manžela, čo sa jej zdalo veľmi podozrivé. Keď už bola na izbe, prišli je povedať, že dieťa je v stave ohrozenia života a pýtali sa jej či ho môžu previesť do Prešova na špeciálne oddelenie, kam ho aj previezli, pričom tam sa starajú o nedonosené deti a povedali jej, že také veľké dieťa tam ešte nemali a keby nebol taký veľký a mocný, tak by to ani neprežil. Keď ju prepustili z nemocnice chodili s manželom každý deň do Prešova, ale pohľad na dieťa bol žalostný. Poukázala na to, že následné obdobie bolo veľmi, veľmi ťažké. V podstate každý deň im oznamovali, že syn prežil predchádzajúci deň. Ona odsávala mlieko a vozili mu ho do Prešova, kde bol 40 dní a potom ho prepustili domov, pretože syna nechceli dať do ústavu. V Prešove ich naučili čo všetko majú robiť, ako sondovať, ako odsávať, ako s ním manipulovať, aby nemal preležaniny. Tam im odporučili aj neurologické oddelenie, kde chodili v podstate až do času kým syn žil. Dá sa povedať, že chodili z nemocnice do nemocnice, z ambulancie do ambulancie. Chodili tiež do hyperbarickej komory v Košiciach, kde boli 100 krát a chodili aj na rehabilitačné oddelenia. Dokonca boli aj v Olomouci, kde ich učili cvičiť Vojtovú metódou. Uviedla, že s manželom veľmi držali spolu. Syn nemohol byť ani sekundu sám, preto sa pri ňom striedali, a to aj v noci. Každý spal po 2 hodiny, a tak sa striedali, pretože on nikdy neplakal, teda neupozornil ich na nejaký problém, a preto museli sondovať, alebo odsávať pravidelne a takto sa celé noci striedali.
Žalobkyňa v 2/ rade uviedla, že zo strany nemocnice nedošlo k žiadnemu ospravedlneniu, ani im neposkytli žiadnu finančnú čiastku, ani iné plnenie. Uviedla že po tejto situácii už nechcela mať žiadne deti, ale následne sa s manželom dohodli, že dieťa chcú mať, čo bolo po štyroch rokoch od tejto udalosti, pričom ale mali vopred dohodnutého lekára a jej podmienkou bolo, že dieťa sa narodí cisárskym rezom.

26. Žalobca v 1/ rade vypovedal, že s manželkou bol dohodnutý tak, že keď sa začne pôrod tak ho k pôrodu zavolajú. Potvrdil že primár, ktorý bol privolaný k pôrodu dlho nechodil, a keď prišiel vyzeral značne unavený, bol arogantný, stále mal ruky vo vreckách, a tak sa tam prechádzal, pričom sa ho spýtal „čo otecko urobíme cisárak alebo kliešťový ?“ Žalobca uviedol, že si už presne nepamätá ako na to reagoval, ale určite povedal, aby ich zachránili. Videl ako sa syn narodil, pričom manželka sa pýtala prečo neplače. Syna hneď zobrali do vedľajšej miestnosti, ktorá bola presklená, preto videl, že ho tam oživujú, čo sa im podarilo, ale ihneď navrhli prevoz do Prešova, s čím oni súhlasili. Keď bol syna pozrieť, tak pohľad na neho bol žalostný, bol napojený na samé hadičky, nijako nereagoval, a takto to bolo aj následne. Iba keď sa zobudil, otvoril oči. Žalobca uviedol, že celá rodina sa tešili na zdravé dieťa, ale nedočkali sa ho. Zároveň uviedol, že ani ospravedlnenie, ani peniaze im syna nevrátia, pričom za celých 8 rokov sa nedočkali spravodlivosti. Dali sa na tento boj, aj keď im bolo povedané, že proti nemocnici nemajú šancu, ale oni chcú spravodlivosť pre syna, pričom aj keď už ubehlo 8 rokov, je to stále živé a stále to bude mať v pamäti, pretože sa na to nedá nikdy zabudnúť.

27. Odvolací súd už vyššie uviedol, že v prejednávanej veci mal za preukázané, že konanie žalovaného vyhodnotil ako postup „non lege artis“, čo predstavuje neoprávnený zásah, v dôsledku, ktorého bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov, pričom medzi konaním žalovaného a vzniknutou ujmou (smrťou syna žalobcov) je daná príčinná súvislosť.
V zmysle § 13 Občianskeho zákonníka súd v prejednávanej veci dospel k záveru že v danom prípade nie je postačujúce ospravedlnenie žalovaného a na zmiernenie vzniknutých následkov žalobcov je potrebné priznať im nemajetkovú ujmu v peniazoch.
Na základe výsluchu žalobcov mal súd za jednoznačne a nepochybne preukázané, čo všetko žalobcovia ako rodičia museli za obdobie cca jedného roka, teda od narodenia ich syna až do jeho úmrtia prežiť, ako nesmiernu námahu a odolnosť museli v tomto období preukázať, pričom je nepochybné, že napriek tomu v akom vážnom stave sa ich syn nachádzal, vytvorili si k nemu sociálne, morálne a citové väzby, pričom porušením práva na život ich dieťaťa, došlo k neoprávnenému zásahu do ich práva na rodinný život a súkromie. Toto právo totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v oblasti citovej tak, aby sa fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Vzťah rodičov k dieťaťu je jednoznačne najbližší zo vzťahov, ktoré sa v rodine po narodení dieťaťa vytvoria a pokiaľ bol tento vzťah predčasne ukončený v dôsledku neoprávneného zásahu, došlo k nenapraviteľnému následku, ktorý je potrebné zákonným spôsobom reparovať.

28. Pri posúdení výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd na základe § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, tak táto je úplne jasná a nezvratná, nakoľko tak ako uviedol žalobca v 1/ rade, syna im už nič nevráti. Čo sa týka okolností za ktorých k porušeniu práva došlo, tak odvolací súd vyššie konštatoval v čom spočívalo porušenie povinností žalovaného pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. V tejto súvislosti súd zároveň poukazuje na to, že zavinenie žalovaného sa nevyžaduje, a jeho zodpovednosť je objektívna. Skutočnosti ktoré uviedol žalovaný na svoju obranu môžu čiastočne ospravedlňovať jeho konanie, avšak je zrejmé, že povinnosťou žalovaného bolo pri výkone zdravotnej starostlivosti zohľadniť všetky individuálne okolnosti tejto veci, využiť všetky vedomosti a zabezpečiť všetky možnosti, prostriedky a techniku tak, aby nedošlo k následku, ktorý v danom prípade nastal.

29. Odvolací súd poukazuje na to, že účelom tejto náhrady nie je reparácia celej nemajetkovej ujmy, ale výhradne iba zmiernenie jej následkov. Je nepochybné že priznanie nemajetkovej ujmy v tomto prípade nemôže nahradiť ľudský život, pričom súd pri rozhodovaní o výške náhrady zohľadnil svojou doterajšiu prax a v rámci zachovania kontinuity svojho rozhodovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci je primerané priznať každému zo žalobcov sumu 10.000 eur. Súd si je vedomý skutočnosti, že v súvislosti s priznaním takéhoto druhu náhrady, existuje množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré môžu byť určitým merítkom pri posudzovaní výšky tohto nároku, avšak v každom prípade je potrebné zohľadniť jeho individuálne okolnosti a zároveň aj primeranosť tejto náhrady, s poukazom na to, čo už súd uviedol, a teda že priznaná nemajetková ujma slúži iba na zmiernenie následkov zásahu do osobnostných práv.

30. Odvolací súd taktiež vyhovel návrhu žalobcov na zaslanie ospravedlnenia zo strany žalovaného, pričom text ospravedlnenia určil v zhode s návrhom žalobcov, aj keď je nepochybné že žalobkyňa v 2/ rade sobášom so žalobcom v 1/ rade zmenila svoje priezvisko, avšak v čase keď k neoprávnenému zásahu došlo nebola ešte vydatá a mala dievčenské priezvisko, preto odvolací súd text ospravedlnenia v tomto smere nezmenil, a to aj s poukazom na to, že ospravedlnenie zmysle súdneho rozhodnutia má byť zaslané iba žalobcom, ktorým sú tieto okolnosti známe.

31. S poukazom na vyššie uvedené, preto odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

32. O trovách konania, ktoré pozostávajú z trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom, rozhodoval odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, s použitím § 262 ods. 1 a 255 ods. 1 CSP a úspešným žalobcom priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pretože aj keď žalobcovia neboli úspešní v celom rozsahu v časti priznania nemajetkovej ujmy, tak rozhodnutie o tomto nároku záviselo od úvahy súdu a v takomto prípade je podstatné to, že žalobcovia boli úspešní čo do základu uplatneného nároku, bez ohľadu na jeho priznanú výšku. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).